

Hækket fastholder millionkrav til torturofre

Hindrer irakisk fangesag

Fattige irakiske torturofre skal stille med næsten en million i sikkerhed, hvis de vil have deres sag for en dansk domstol, mener forsvarsminister Nick Hækkerup. I strid med konventionerne, mener rettighedsorganisationer.

FANGESAG

ml@arbejderen.dk

Forsvarsminister Nick Hækkerup (S) fastholder, at de 23 irakere, der anklager den danske stat for medvirken til tortur, skal stille med en garanti på hver 40.000 kroner, hvis de vil have deres sag for en dansk domstol.

Danmark har ellers tiltrådt den Europæiske Menneskeretskonvention og FN's Torturkonvention, der slår fast, at borgere skal have adgang til domstolene, og at Danmark er forpligtet til at foretage en effektiv undersøgelse af sager, hvor der er begrundet mistanke om tortur. Alligevel fastholder forsvarsministeren sit krav om, at hver iraker stiller med i alt 920.000 kroner, hvis de vil rejse sagen.

Derfor havde Enhedslisten sidste uge hevet ministeren i et samråd for at give en forklaring. Opretholdes kravet om, at irakerne skal stille en sikkerhed på næsten en millioner kroner, har de ikke mulighed for at få deres sag prøvet ved en domstol. Er det rimeligt at fratage fat-

**At bede
fattige
mennesker betale
sagsomkostninger
i et højprisland som
Danmark er helt
uacceptabelt.**

**RAINVERLAND, DANSK
INSTITUT MOD TORTUR**

tige mennesker, der formentlig er blevet mishandlet under dansk ansvar, at få deres sag prøvet ved en domstol, fordi de ikke har råd til at føre sagen, spurgte Enhedslistens forsvarsordfører Nikolaj Villumsen.

SAGEN KORT

■ Tidligt om morgenen den 25. november 2004 anholdt danske soldater i Irak 36 civile irakere under den såkaldte operation Green Desert.

■ Irakerne blev udleveret til irakisk politi.

■ Alle irakerne blev efter længere tids anholdelse løsladt uden tiltale.

■ 23 af de i alt 36, der blev anholdt, har anlagt erstatningssag mod Forsvarsministeriet.

■ De hævder, at de under den op til 70 dage lange tilbageholdelse hos det irakiske politi blev udsat for tortur.

■ Vurderinger fra tortureksperter og læger sandsynliggør irakernes historie.

■ Når sagen, der endnu ikke er berammet, kommer op i Østre Landsret, bliver det afgørende spørgsmål, om danske soldater havde grund til at antage, at fanger, de udleverede, risikerede at blive udsat for overgreb.

■ Det spørgsmål kaster en lækket videooptagelse fra Green Desert-operationen nyt lys over.

Hvis irakerne havde været EU-borgere, ville de være bedre stillet. Forsvarsministeren vil nemlig hellere henvise til Folketingets egne regler i stedet for menneskeretskonventionerne.

FØLGER FOLKETINGETS REGLER

- Vi følger de spilleregler, som Folketinget har valgt. En af reglerne er en regel om sikkerhedsstillelse, fordi det kan være vanskeligt at inddrage sagsomkostninger i lande uden for EU, lød svaret fra ministeren.

Forsvarsministerens afvisning vækker vrede hos irakernes advokat Christian Harlang:

- Nick Hækkerup vildleder og involverer sig stadig dybere og dybere i et cover-up for VKO-regeringens misgerninger i Irak. Folketinget har vedtaget loven om den europæiske Menneskerettighedskonvention, der indebærer pligt til ikke at lægge hindringer i vejen for, at torturofre kan få deres sager behandlet ved domstolene. At kræve sikkerhedsstillelse er et beskidt kneb, som Hækkerup kan og bør lade ligge. Kravet er i strid med Menneskerettighedsloven og vil om nødvendigt blive underkendt af menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg, siger advokaten til Arbejderen.

Irakerne har lagt sag an mod den danske stat, fordi danske soldater medvirkede til deres anholdelse under operation Green Desert i Irak i 2004.

Irakerne blev efterfølgende udleveret til irakisk politi, som udsatte dem for voldsom tortur under deres op til 70 dage lange tilbageholdelse.

En af irakerne fortæller blandt andet, at han på politistationen blev slået, pisket og fik elektriske stød mod brystet og kønsdelene. Han blev hængt op i benene med hovedet nedad og hænderne bundet på ryggen, så hans skulder gik af led.

Tortureksperter og læger har undersøgt irakerne og bekræfter, at de sandsynligvis har været udsat for tortur.

ORGANISATIONER KRÆVER FRI PROCES

Kort før samrådet modtog forsvarsministeren en samlet ap-

pel fra en række danske menneskeretsorganisationer. Dignity - Dansk Institut Mod Tortur, Amnesty, Anti-torturstøttefonden, FN-forbundet, International Rehabilitation Council og Retssikkerhedsfonden, der alle kræver, at irakerne får fri proces.

- At bede fattige mennesker betale sagsomkostninger i et højprisland som Danmark er helt uacceptabelt. Det er særdeles problematisk, at denne sag risikerer at falde til jorden på grund af processuelle benspænd. Hvis vi vil tortur til livs, er det ikke vejen frem at bede folk fattige mennesker om at stille 40.000 kroner i sikkerhed for at dække statens omkostninger. Specielt ikke når staten er den, som sagen er rejst imod. Det er vores opfattelse, at den her sag er så principiel, at den bør prøves, siger Karin Verland, direktør for Dignity - Dansk Institut Mod Tortur.

Hun mener, at staten bør sikre retshjælp til ofre for tortur, som ellers ikke har de nødvendige midler til at rejse en sag om erstatning.

ISTRID MED FOLKERETTEN

Ifølge Dignity er folkeretten klar: Staten må ikke opstille forhindringer for torturofres adgang til erstatning.

Kravet med sikkerhedsstillelse frarøver reelt irakerne retten til retfærdighed, mener menneskeretsorganisationen.

- Desuden synes jeg ikke, at det en retsstat værdig at stille krav om sikkerhedsstillelse til mennesker, som ikke kan betale. Det skaber et a- og et b-hold. De, som har råd til retfærdighed, og de, som ikke kan købe sig til den, siger Karin Verland.

Både Civilstyrelsen og Procesbevillingsnævnet afviser - uden begrundelse - at give irakerne fri proces.

Men forsvarsministeren kan beslutte at give irakerne fri proces for at sikre, at den vigtige og principielle sag kommer for en domstol.

Arbejderen er i besiddelse af Procesbevillingsnævnets kortfattede afslag på fri proces: Her skriver nævnet, at der kun bliver givet fri proces i sager, hvor »særlige grunde« taler for det - og det er der intet, der gør i irakernes erstatningssag, mener nævnet.

Forsvarsminister fastholder Nick Hækkerup (S), at de 23 irakere, der anklager den danske stat for medvirken til tortur, skal stille med en garanti på næsten én million kroner, hvis de vil have deres sag for en dansk domstol.

 Keld Navntoft/Scanpix Denmark